

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

**ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ ХІМІЧНИХ ВИРОБНИЦТВ СТІНОВИХ,
ОЗДОБЛЮВАЛЬНИХ ТА ЗАХИСНИХ МАТЕРІАЛІВ**

Методичні вказівки
до виконання практичних робіт
для студентів спеціальності 161 «Хімічні технології та інженерія»
спеціалізації «Новітні технології та дизайн сучасних стінових
та оздоблювальних матеріалів»

Київ 2024

УДК 691.58

О-75

Укладачі: І.І. Руденко, д-р техн. наук, професор;
О.Ю. Бердник, канд. техн. наук, доцент;
О.Г. Гелевера, канд. техн. наук, доцент;
О.П. Константиновський, канд. техн. наук, доцент

Рецензент Н.О. Амеліна, канд. тех. наук, доцент

*Затверджено на засіданні кафедри технології будівельних
конструкцій і виробів, протокол № 3 від 4 вересня 2023 року.*

В авторській редакції.

Основи технології хімічних виробництв стінових,
О-75 оздоблювальних та захисних матеріалів : методичні вказівки до
виконання практичних робіт / І.І. Руденко та ін. – Київ : КНУБА,
2024. – 20 с.

Містить приклади розв'язування практичних задач в хімічних
технологіях отримання матеріалів різного призначення.

Призначено для студентів спеціальності 161 «Хімічні
технології та інженерія» спеціалізації «Новітні технології та дизайн
сучасних стінових та оздоблювальних матеріалів».

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
1. <i>Практична робота № 1.</i> Визначення об'єму складу легкого заповнювача з гірської породи, що спучується	5
2. <i>Практична робота № 2.</i> Визначення коефіцієнту конструктивної якості стінового матеріалу.....	5
3. <i>Практична робота № 3.</i> Розрахунок коефіцієнту спучення у процесі отримання легкого заповнювача.....	6
4. <i>Практична робота № 4.</i> Розрахунок потреби в сировині для отримання керамічної цегли	6
5. <i>Практична робота № 5.</i> Визначення опору теплопередачі багат шарової стінової конструкції.....	7
6. <i>Практична робота № 6.</i> Вибір теплоізоляційного матеріалу для зовнішніх стін каркасного типу для житлових та громадських будівель на дерев'яному каркасі	10
7. <i>Практична робота № 7.</i> Вибір теплоізоляційного матеріалу для зовнішніх стін з опорядженням штукатурками	12
СПИСОК ОСНОВНОЇ РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	14

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практичні роботи відповідають робочій програмі курсу «Основи технології хімічних виробництв стінових, оздоблювальних та захисних матеріалів».

Мета виконання практичних робіт – закріплення теоретичних знань, одержаних на лекціях та під час самостійної роботи, а також набуття навичок щодо вирішення практичних задач в технології хімічних виробництв стінових, оздоблювальних та захисних матеріалів. Практична робота має такі розділи:

- вихідні дані і умови задачі;
- довідкові матеріали та прийняті обмеження;
- хід вирішення;
- результати розрахунків (відповідь);
- висновки.

За результатами виконання практичних робіт студенти оформлюють протоколи проведених розрахунків. Приймання практичних робіт здійснюється шляхом проведення індивідуальної співбесіди студента і викладача.

Практична робота № 1.

Визначення об'єму складу легкого заповнювача з гірської породи, що спучується

Вихідні дані й умови задачі. Є 5 т подрібненої перлітової породи, із якої 50 % представлені частинками, розміром (d) 0,4 мм, а 50 % – 0,7 мм. Визначити об'єм складу з коефіцієнтом заповнення 0,82 для спученого перліту, якщо густина перлітової породи складає 1450 кг/м³.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Коефіцієнт спучення (K) виражається залежністю:

$$K = 6,8 + 2,9/d - 0,17/d^2.$$

Хід вирішення. Знаходимо значення коефіцієнтів спучення різних фракцій перлітової породи:

$$K_{0,4} = 6,8 + 2,9/d - 0,17/d^2 = 6,8 + 2,9/0,4 - 0,17/0,4^2 = 12,9875 \approx 13.$$

$$K_{0,7} = 6,8 + 2,9/d - 0,17/d^2 = 6,8 + 2,9/0,7 - 0,17/0,7^2 = 10,5959 \approx 10,6.$$

Знаходимо, який об'єм займає 5 т перлітової породи:

$$V = G/\rho = 5000/1450 = 3,448 \text{ м}^3.$$

Таким чином кожна з фракцій займає об'єм $3,448/2 = 1,724 \text{ м}^3$.

Визначаємо об'єм кожної з фракцій після спучення:

$$V_{(0,4 \text{ спуч.})} = V_{0,4} \cdot K_{0,4} = 1,724 \cdot 13 = 22,41 \text{ м}^3.$$

$$V_{(0,7 \text{ спуч.})} = V_{0,7} \cdot K_{0,7} = 1,724 \cdot 10,6 = 18,27 \text{ м}^3.$$

Визначаємо загальний об'єм спученої породи:

$$22,41 + 18,27 = 40,68 \text{ м}^3.$$

Визначаємо об'єм складу з врахуванням коефіцієнту заповнення 0,82.

$$\text{Відповідь. } V_{\text{складу}} = 40,68 / 0,82 = 49,51 \text{ м}^3.$$

Практична робота № 2.

Визначення коефіцієнту конструктивної якості стінового матеріалу

Вихідні дані й умови задачі. Є пінобетон із середньою густиною 700 кг/м³ та міцністю на стиск 2,0 МПа. В результаті модернізації технології виробництва був одержаний матеріал із середньою густиною 600 кг/м³ та міцністю на стиск 2,8 МПа. Визначити, наскільки (%) змінився коефіцієнт конструктивної якості пінобетону.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Формула для визначення коефіцієнту конструктивної якості:

$$K = R_{cm}/\rho,$$

де R_{cm} – міцність на стиск, МПа;

ρ – відносна густина матеріалу (відносно води).

Хід вирішення. Знаходимо значення коефіцієнтів конструктивної якості до і після модернізації технології виробництва:

$$K_1 = 2,0/0,7 = 2,86$$

$$K_2 = 2,8/0,6 = 4,67$$

Відповідь. Коефіцієнт конструктивної якості збільшився у $4,67 / 2,86 = 1,6$ рази, тобто на 63 %.

Практична робота № 3

Розрахунок коефіцієнту спучення у процесі отримання легкого заповнювача

Вихідні дані й умови задачі. Для виробництва керамзитового гравію використано глину з середньою густитною $\rho_{\text{гл, в}} = 2400 \text{ кг/м}^3$, за вологості $W = 15 \%$. Визначити коефіцієнт спучення (K_c) у процесі отримання керамзитового гравію, якщо маса глини і керамзиту однакова.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Керамзитовий гравій має середню насипну густину $\rho_{\text{гр, н}} = 500 \text{ кг/м}^3$, міжзернову пустотність $\Pi = 40 \%$.

Хід вирішення. Середня густина сухої глини:

$$\rho_{\text{гл, сух}} = \rho_{\text{гл, в}} / (1 + W/100) = 2400 / (1 + 15/100) = 2087 \text{ кг/м}^3$$

Середня густина гранул керамзиту:

$$\rho_{\text{гр}} = \rho_{\text{гр, н}} / (1 - \Pi/100) = 500 / (1 - 40/100) = 833 \text{ кг/м}^3$$

Коефіцієнт спучення глини є еквівалентним зменшенню її середньої густини:

$$V_{\text{гл}} / V_{\text{гр}} = \rho_{\text{гл, сух}} / \rho_{\text{гр}} = 2087/833 = 2,5$$

Відповідь. Коефіцієнт спучення $K_c = 2,5$.

Практична робота № 4.

Розрахунок потреби в сировині для отримання керамічної цегли

Вихідні дані й умови задачі. Для виробництва керамічної цегли нормального формату (1,00 НФ), згідно з ДСТУ Б В.2.7-61:2008, використано глину з середньою густиною $\rho_{\text{гл, в}} = 1550 \text{ кг/м}^3$ за вологості $W = 20 \%$. Визначити за масою і за об'ємом витрату глини, необхідної для виготовлення 1000 шт. цегли.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Під час випалювання сирцю втрати при прокалюванні (В.П.П.) складають 15 % маси сухої глини. Середня густина керамічної цегли $\rho_{\text{ц}} = 1300 \text{ кг/м}^3$ при пористості $\Pi = 40 \%$.

Хід вирішення. Об'єм цеглини нормального формату 1,00 НФ (брутто):

$$V_{\text{ц}}^1 = 0,25 \cdot 0,12 \cdot 0,065 = 0,00195 \text{ м}^3.$$

Об'єм цеглини за винятком порот (нетто):

$$V_{\text{ц}} = V_{\text{ц}}^1 - (V_{\text{ц}}^1 \cdot \Pi / 100) = 0,00195 - (0,00195 \cdot 40 / 100) = 0,00117 \text{ м}^3.$$

$$\text{Об'єм 1000 шт. цеглин; } V_{\text{ц}\Sigma} = 1000 V_{\text{ц}} = 1,17 \text{ м}^3.$$

$$\text{Маса 1000 шт. цегли: } m_{\text{ц}\Sigma} = V_{\text{ц}\Sigma} \cdot \rho_{\text{ц}} = 1,17 \cdot 1300 = 1521 \text{ кг.}$$

Маса сухої невипаленої глини, необхідної для 1000 шт. цегли:

$$m_{\text{гл, сух}\Sigma} = m_{\text{ц}\Sigma} \cdot (100 + \text{В.П.П.}) / 100 = 1521 \cdot (100 + 15) / 100 = 1749 \text{ кг.}$$

Маса сирої глини, необхідної для 1000 шт. цегли:

$$m_{\text{гл, в}\Sigma} = m_{\text{гл, сух}\Sigma} \cdot (100 + W) / 100 = 1749 \cdot (100 + 20) / 100 = 2099 \text{ кг.}$$

Об'єм сирої глини, необхідної для 1000 шт. цегли:

$$V_{\text{гл, в}\Sigma} = m_{\text{гл, в}\Sigma} / \rho_{\text{гл, в}} = 2099 / 1550 = 1,354 \text{ м}^3.$$

Відповідь. Об'єм сирої глини, необхідної для отримання 1000 шт. керамічної цегли, становить $1,354 \text{ м}^3$.

Практична робота № 5.

Визначення опору теплопередачі багатощарової стінової конструкції

Вихідні дані й умови задачі. Визначити опір теплопередачі (R) стінової конструкції і оцінити достатність її утеплення як огорожувальної житлових та громадських будівель. Проект планується реалізувати в м. Одеса (II температурна зона експлуатації України, $R_{q \text{ min}} = 2,8 \text{ м}^2 \cdot \text{К/Вт}$) і в м. Києві (I температурна зона експлуатації України, $R_{q \text{ min}} = 3,3 \text{ м}^2 \cdot \text{К/Вт}$). За необхідності обґрунтувати зміну типу утеплювача або його товщини.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Проєктом передбачено три шари стінової конструкції, що наведені в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Матеріал шару в конструкції зовнішньої стіни	Товщина шару (d), м	Розрахункова теплопровідність матеріалу шару (λ), Вт/(м·К)
1. Внутрішня штукатурка	0,015	0,93
2. Кладка з повнотілої керамічної цегли на цементно-піщаному розчині	0,25	0,81
3. Мінераловатна плита (TERMOLIFE на основі базальтового волокна марки ТЛ Вент Фасад густиною 80 кг/м ³)	0,19	0,044

Варіант 1. Коефіцієнтами тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь огорожувальної стінової конструкції – знехтувати.

Примітка. Мінімально допустиме значення $R_{q \min}$ опору теплопередачі непрозорих огорожувальних конструкцій залежно від температурної зони експлуатації будівлі (див. ДБН В.2.6-31, дод. Б) встановлюється згідно з ДБН В.2.6-31:

- для житлових і громадських будівель – табл. 3,
- для промислових будівель – табл. 4.

Коефіцієнт опору теплопередачі (R) стінової конструкції має бути не нижчим значення, регламентованого ДБН 2.6-31:2016, і визначається за формулою:

$$R = d / \lambda, \text{ (м}^2 \cdot \text{К/Вт)},$$

де d – товщина шару матеріалу, м; λ – коефіцієнт теплопровідності матеріалу, Вт/(м·К).

Якщо стіна складається з декількох шарів різних матеріалів, то повний термоопір визначається як сума коефіцієнтів термоопору кожного шару стіни.

Хід вирішення.

Розрахунок за варіантом 1:

$$R_{\Sigma} = (0,015/0,93) + (0,25/0,81) + (0,19/0,044) = 0,016+0,309+4,318.$$

Відповідь за варіантом 1. = 4,64 м²·К/Вт.

Висновок. Виходячи із визначеного значення опору теплопередачі, проект огорожувальної стінової конструкції може бути використаний для нового будівництва і реконструкції (утеплення) як в II, так і в I температурних зонах експлуатації України.

Розрахунок за варіантом 2. Опір теплопередачі зовнішніх стін визначити згідно з формулою (2) ДСТУ Б В.2.6-189:2013:

$$R_{\Sigma} = \frac{1}{\alpha_{\text{в}}} + \sum_{i=1}^n \frac{\delta_i}{\lambda_{i,p}} + \frac{1}{\alpha_{\text{з}}},$$

де $\alpha_{\text{в}}$, $\alpha_{\text{з}}$ – коефіцієнти тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції приймають із врахуванням особливостей будівлі згідно з дод. Б ДСТУ Б В.2.6-189:2013, і дорівнюють: $\alpha_{\text{в}} = 8,7 \text{ Вт}/(\text{м}^2 \cdot \text{К})$; $\alpha_{\text{з}} = 12 \text{ Вт}/(\text{м}^2 \cdot \text{К})$; δ_i – товщина i -го шару зовнішніх стін, м; $\lambda_{i,p}$ – розрахункова теплопровідність матеріалу i -го шару зовнішніх стін в розрахункових умовах, $\text{Вт}/(\text{м} \cdot \text{К})$, приймають згідно з дод. А ДСТУ Б В.2.6-189:2013.

Примітки:

1. Мінімально допустиме значення $R_{q \text{ min}}$ опору теплопередачі непрозорих огорожувальних конструкцій залежно від температурної зони експлуатації будівлі (див. ДБН В.2.6-31, дод. Б) встановлюється згідно з ДБН В.2.6-31:

– для житлових і громадських будівель – табл. 3,

– для промислових будівель – табл. 4.

2. Вологісні умови експлуатації матеріалу в огорожувальних конструкціях приймають за дод. В ДБН В.2.6-31 (табл. В.3):

3. Розрахункова теплопровідність матеріалу шару (λ) приймається за дод. А ДСТУ Б В.2.6-189:2013 залежно від вологісних умов експлуатації:

– кладка з повнотілої керамічної цегли на цементно-піщаному розчині ($\lambda = 0,81 \text{ Вт}/(\text{м} \cdot \text{К})$) - позиція 74, умови експлуатації Б;

– внутрішня штукатурка ($\lambda = 0,93 \text{ Вт}/(\text{м} \cdot \text{К})$) – позиція 68, умови експлуатації Б;

– мінераловатна плита ($\lambda = 0,044 \text{ Вт}/(\text{м} \cdot \text{К})$) – позиція 1, умови експлуатації А.

Після підстановки значень у формулу (2) ДСТУ Б В.2.6-189:2013:

$$R_{\Sigma} = (1/8,7) + (0,015/0,93) + (0,25/0,81) + (0,19/0,044) + (1/12) = 0,115 + 0,016 + 0,309 + 4,318 + 0,83.$$

Відповідь за варіантом 2. $R_{\Sigma} = 5,58 \text{ м}^2 \cdot \text{К}/\text{Вт}$.

Висновок. Виходячи із визначеного значення опору теплопередачі зовнішніх стін, згідно з формулою 2 ДСТУ Б В.2.6-189:2013, проєкт огорожувальної стінової конструкції може бути використаний для нового будівництва і реконструкції (утеплення) як в II, так і в I температурних зонах експлуатації України. Враховуючі конструкційні рішення будівлі (коефіцієнти тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції), можливим є зменшення товщини мінераловатних плит із проведенням додаткового розрахунку.

Практична робота № 6.

Вибір теплоізоляційного матеріалу для зовнішніх стін каркасного типу для житлових та громадських будівель на дерев'яному каркасі

Вихідні дані й умови задачі. Визначити мінімально допустиму товщину теплоізоляційного шару стіни для забезпечення нормативних вимог ДБН В.2.6-31 і з врахуванням коефіцієнтів тепловіддачі внутрішньої та зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції (дод. Б ДСТУ Б В.2.6-189). Для розрахунку обрано стінову конструкцію на основі дерев'яного каркасу з фасадною теплоізоляцією із зовнішнім опорядженням профільованим листом з вентиляльованим повітряним прошарком. Теплоізоляцію передбачається влаштовувати з двох шарів мінераловатних плит ISOVER марки Профі. Кліматичні умови м. Києва.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Вихідні характеристики шарів стінової конструкції (див. рис. 6.1):

- $\delta_1 = 0,02 \text{ м}$, $\lambda_1 = 0,21 \text{ Вт}/(\text{м} \cdot \text{К})$ – характеристики плити OSB;
- $\lambda_2 = 0,05 \text{ Вт}/(\text{м} \cdot \text{К})$ – характеристика мінераловатних плит на основі скляного штапельного волокна ISOVER марки Профі.

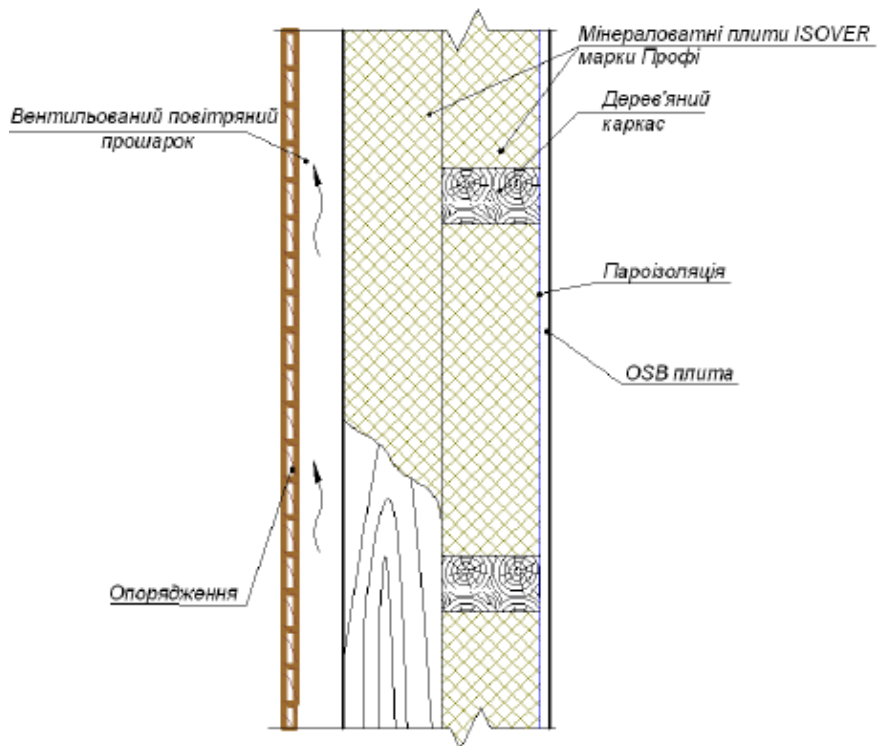

Рис. 6.1. Переріз конструктивного рішення зовнішньої стіни на дерев'яному каркасі

Опір теплопередачі зовнішніх стін розраховують за формулою (2) ДСТУ Б В.2.6-189:2013. Коефіцієнти тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції приймають із врахуванням особливостей будівлі згідно з дод. Б ДСТУ Б В.2.6-189:2013 (горищні покриття, перекриття над неопалюваними підвалами зі світловими прорізами у стінах, а також зовнішні стіни з вентиляльованим повітряним прошарком, що вентилюються зовнішнім повітрям). Коефіцієнти тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції дорівнюють: $\alpha_{в} = 8,7 \text{ Вт}/(\text{м}^2 \cdot \text{К})$; $\alpha_{з} = 12 \text{ Вт}/(\text{м}^2 \cdot \text{К})$.

Хід вирішення. Знаходимо мінімально допустиму товщину теплоізоляційного шару стіни:

$$\delta_2 = (R_{\Sigma} - 1/\alpha_{в} - \delta_1/\lambda_1 - 1/\alpha_{з}) \cdot \lambda_2 = [(3,3 - (1/8,7) - (0,02/0,21) - (1/12)) \cdot 0,05 = 0,15 \text{ м.}$$

Висновок. Мінімально допустима сумарна товщина теплоізоляційного матеріалу в конструкції стіни становить 0,15 м і може бути розподілена між двома шарами виробів теплоізоляційних із мінеральної вати на основі скляного штапельного волокна ISOVER.

Практична робота № 7.

Вибір теплоізоляційного матеріалу для зовнішніх стін з опорядженням штукатурками

Вихідні дані й умови задачі. Визначити мінімально допустиму товщину теплоізоляційного шару стіни для забезпечення нормативних вимог ДБН В.2.6-31 і з врахуванням коефіцієнтів тепловіддачі внутрішньої та зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції (дод. Б ДСТУ Б В.2.6-189). Для розрахунку обрано стінову конструкцію з фасадною теплоізоляцією з опорядженням штукатурками житлового будинку. Несуча частина стіни виконана на основі панелей заводського виготовлення, товщиною 300 мм з керамзитобетону на керамзитовому піску, густина 1000 кг/м³. Теплоізоляційний шар передбачається влаштовувати з мінераловатних плит PAROC марки FAS-4 густиною 110 кг/м³, з внутрішньої сторони зовнішніх стін влаштовується вирівнююча цементно-піщана штукатурка, товщиною 15 мм. Із зовнішньої сторони по мінераловатним плитам влаштовується опоряджувальна штукатурка цементно-перлітовим теплоізоляційним розчином, густиною 1000 кг/м³, товщиною 10 мм. Кліматичні умови м. Львова.

Довідкові матеріали та прийняті обмеження. Розрахункові теплофізичні характеристики виробів теплоізоляційних з мінеральної вати на основі базальтового волокна PAROC наведено в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Ч.ч.	Характеристика в сухому стані			Розрахунковий вміст вологи за масою в умовах експлуатації <i>w</i> , %		Розрахункові характеристики в умовах експлуатації				
	густина ρ_0 , кг/м ³	питома теплоємність c_0 , кДж/(кг·К)	теплопровідність λ_0 , Вт/(м·К)			теплопровідність λ_p , Вт/(м·К)		коефіцієнт теплозасвоєння s , Вт/(м ² ·К)		коефіцієнт паропроникності μ , мг/(м·год·Па)
				А	Б	А	Б	А	Б	А, Б
1	30	0,84	0,037	0,5	1	0,044	0,045	0,29	0,30	0,55
2	50	0,84	0,036	0,5	1	0,041	0,042	0,36	0,37	0,52
3	70	0,84	0,034	0,5	1	0,037	0,039	0,40	0,42	0,50
4	110	0,84	0,036	0,5	1	0,040	0,042	0,53	0,54	0,45
5	190	0,84	0,037	0,5	1	0,043	0,045	0,72	0,74	0,34

Примітки:

1. Мінімально допустиме значення $R_{q \min}$ опору теплопередачі непрозорих огорожувальних конструкцій залежно від температурної зони експлуатації будівлі (див. ДБН В.2.6-31, дод. Б) встановлюється згідно з ДБН В.2.6-31:

- для житлових і громадських будівель – табл. 3,
- для промислових будівель – табл. 4.

2. Вологісні умови експлуатації матеріалу в огорожувальних конструкціях приймають по Додатку В ДБН В.2.6-31 (табл.3).

3. Розрахункова теплопровідність матеріалу шару (λ) приймається за дод. А ДСТУ Б В.2.6-189:2013 залежно від вологісних умов експлуатації:

- внутрішня штукатурка ($\lambda_1 = 0,93$ Вт/(мК)) – позиція 68, умови експлуатації Б;
- керамзитобетонна панель ($\lambda_2 = 0,41$ Вт/(мК)) – позиція 40, умови експлуатації Б;
- мінераловатна плита PAROC ($\lambda_3 = 0,042$ Вт/(мК)) – за результатами випробувань;
- зовнішня опоряджувальна штукатурка ($\lambda_4 = 0,30$ Вт/(мК)) – позиція 32, умови експлуатації Б.

Опір теплопередачі зовнішніх стін розраховують за формулою (2) ДСТУ Б В.2.6-189:2013. Коефіцієнти тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь огорожувальної конструкції приймають із врахуванням особливостей будівлі згідно з дод. Б ДСТУ Б В.2.6-189:2013 (зовнішні стіни, суміщені покриття, перекриття над проїздами). Коефіцієнти тепловіддачі внутрішньої і зовнішньої поверхонь

огороджувальної конструкції дорівнюють: $\alpha_b = 8,7 \text{ Вт}/(\text{м}^2 \cdot \text{К})$; $\alpha_3 = 23 \text{ Вт}/(\text{м}^2 \cdot \text{К})$.

Хід вирішення. Знаходимо мінімально допустиму товщину теплоізоляційного шару стіни:

$$\delta_2 = (R_{\Sigma} - 1/\alpha_b - \delta_1/\lambda_1 - \delta_2/\lambda_2 - \delta_4/\lambda_4 - 1/\alpha_3) \cdot \lambda_3 = [(3,3 - (1/8,7) - (0,15/0,93) - (0,30/0,41) - (0,01/0,30) - (1/12)] \cdot 0,042 = 0,09 \text{ м.}$$

Висновок. Мінімально допустима сумарна товщина теплоізоляційного матеріалу у вигляді мінераловатних плит PAROC марки FAS-4 густиною $110 \text{ кг}/\text{м}^3$ в конструкції стіни становить $0,09 \text{ м}$. Виходячи з технічної документації виробника плит PAROC щодо геометричних розмірів, приймаємо за товщиною стіни 2 плити по 50 мм .

СПИСОК ОСНОВНОЇ РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Рунова Р.Ф. Основи виробництва стінових та оздоблювальних матеріалів : підручник / Р.Ф. Рунова, В.І. Гоц, О.Г. Гелевера та ін. – Київ : Основа, 2017. – 528 с.

2. Рунова Р.Ф. Конструкційні матеріали нового покоління та технології їх упровадження у будівництво : цикл праць / Р.Ф. Рунова, В.І. Гоц, І.І. Назаренко та ін. – Київ : УВПК «ЕксОБ», 2008. – 360 с.

3. Рунова Р.Ф. Основи виробництва стінових та оздоблювальних матеріалів : підручник / Р.Ф. Рунова, Л.О. Шейніч, О.Г. Гелевера та ін. – Київ : КНУБА, 2001. – 354 с.

4. Жван В.Д. Покрівельні і гідроізоляційні роботи : учб. посібник / В.Д. Жван, В.П. Семеніхіна, В.В. Жван, А.Л. Шутенко. // Харк. нац. ун-т міськ. госп. імені А. М. Бекетова. – Харків : ХНУМК імені А. М. Бекетова, 2013. – 277 с.

5. Улаштування захисних покриттів у будівництві : навчальний посібник / В.П. Кизима, А.Г. Куковський, В.В. Яковчук та ін. – Рівне : НУВГП, 2018. – 241 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ep3.nuwm.edu.ua/14460/1/Улаштування_захисних_покриттів_у_будівництві.pdf.

6. *Дворкін Л.Й.* Технологія опоряджувальних, теплоізоляційних та гідроізоляційних матеріалів : навч. посібник / Л.Й. Дворкін, В.В. Житковський. – Рівне : НУВГП, 2010. – 223 с.

7. *Бабушкін В.І.* Захист будівельних конструкцій від корозії, старіння і зносу. – Харків : Вища школа, 1989. – 168 с.

8. *Сучасні композиційні будівельно-оздоблювальні матеріали* : підручник / П.В. Захарченко, Е.М. Долгий, Ю.О. Галаган та ін. – Київ : КНУБА, 2005. – 512 с.

9. *Карапузов Є.К.* Матеріали і технології в сучасному будівництві : підручник / Є.К. Карапузов, В.Г. Соха, Т.Є. Останченко. – Київ : Вища освіта, 2005. – 495 с.

10. *Карапузов Є.К.* Технологічні основи підвищення експлуатаційної ефективності систем гідроізоляції. – Київ : Вища освіта. – 2013. – 304 с.

11. *Кривенко П.В.* Будівельне матеріалознавство : підручник. – Київ : Ліра, 2012. – 624 с.

12. *Крупа А.А.* Хімічна технологія керамічних матеріалів : учбовий посібник / А.А. Крупа, В.С. Городов. – Київ : Вища школа, 1990. – 399 с.

13. *Ярмоленко Н.Г.* Довідник з гідроізоляційних матеріалів в будівництві / Н.Г. Ярмоленко, Л.І. Іскра – Київ : Будівельник, 1979. – 178 с.

Навчально-методичне видання

ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ ХІМІЧНИХ ВИРОБНИЦТВ СТІНОВИХ, ОЗДОБЛЮВАЛЬНИХ ТА ЗАХИСНИХ МАТЕРІАЛІВ

Методичні вказівки
до виконання практичних робіт
для студентів спеціальності 161 «Хімічні технології та інженерія»
спеціалізації «Новітні технології та дизайн сучасних стінових
та оздоблювальних матеріалів»

Укладачі: **Руденко** Ігор Ігоревич,
Бердник Оксана Юріївна,
Гелевера Олександр Григорович,
Константиновський Олександр Петрович

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *Д. М. Ніколаєвич*

Підписано до друку 08.08.2024. Формат 60 x 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 0,70. Обл.-вид. арк. 0,75.
Електронний документ. Вид. № 74/III-24

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури
Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002